

Wymieniając korzyści wynikające z systemu zarządzania środowiskowego, nie można zapomnieć o zrównoważonym rozwoju, który wymaga równowagi między ochroną środowiska a spełnianiem potrzeb społeczeństwa. Systemowe podejście do zarządzania środowiskowego pomaga w realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, na przykład poprzez ciągłe ograniczanie uciążliwości dla środowiska procesów zachodzących w organizacjach. Obecnie coraz więcej krajów świata dostrzega siłę stosowania systemowego podejścia do zarządzania środowiskowego i zachęca kierownictwo organizacji do jego wdrożenia. Kierownictwo organizacji, w których funkcjonują systemy zarządzania środowiskowego, zaczyna wymagać tego samego od swoich dostawców i podwykonawców. Działania takie mogą się przyczynić do sprostania wyzwaniom związanym ze zmianami klimatu. System zarządzania środowiskowego wymaga wdrożenia kompleksowych rozwiązań w obszarze ochrony środowiska, nastawionych na osiągnięcie wymiernych efektów oraz ciągłe doskonalenie.

Połączenie systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001 z dodatkowymi wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu EMAS nie tylko zwiększa zdolność działań pracowników organizacji do długofalowego wpływu na efekty środowiskowe, ale również potwierdza, że system zarządzania środowiskowego jest odpowiednim podstawowym narzędziem służącym kierownictwu organizacji do ochrony środowiska, które można wykorzystać do zbudowania sensownego programu zarządzania środowiskowego (Matuszak-Flejszman, 2019).

Dlatego menedżerowie powinni znać i rozumieć zarówno korzyści, jak i bariery, z którymi będą musieli się zmierzyć podczas wdrażania systemu zarządzania środowiskowego. Pozwoli im to przewidywać i rozwiązywać problemy, które mogą się pojawić, oraz zwiększyć szansę na pomyślne ukończenie procesu wdrażania, utrzymania i doskonalenia SZŚ. Ponadto poprzez zidentyfikowanie barier oraz zmniejszenie potencjalnych problemów będą mogli osiągnąć wyższe korzyści. Do najistotniejszych **barier** związanych z wdrażaniem, utrzymaniem i doskonaleniem systemu zarządzania środowiskowego należy zaliczyć (Matuszak-Flejszman, 2019; Szyszka i Matuszak-Flejszman, 2014):

- zbyt optymistyczną ocenę czasu i kosztów wdrażania SZŚ,
- wysokie koszty wdrażania, utrzymania i doskonalenia SZŚ uwzględniające koszty szkoleń i konsultacji,
- koszty związane z oddelegowaniem osoby/osób i przydzieleniem obowiązków w zakresie wdrażania, utrzymania i doskonalenia SZŚ,
- koszty certyfikacji i/lub weryfikacji,
- niewystarczające zaangażowanie najwyższego kierownictwa w proces wdrażania, utrzymania i doskonalenia SZŚ,

- niewielkie zainteresowanie kierownictwa organizacji kwestiami związanymi z zarządzaniem środowiskowym,
- trudności w identyfikacji i ocenie aspektów środowiskowych, w szczególności pośrednich aspektów środowiskowych,
- trudności w identyfikacji kontekstu organizacji oraz szacowaniu ryzyk i szans,
- trudności w interpretacji wymagań normy ISO 14001 lub rozporządzenia EMAS i we wdrożeniu wymagań SZŚ,
- nieumiejętne podejście do oceny efektów działalności środowiskowej,
- trudności w osiągnięciu lub utrzymaniu zgodności z wymaganiami prawnymi w obszarze ochrony środowiska,
- nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury,
- wysokie koszty związane z dostosowaniem infrastruktury do wymagań prawnych w zakresie ochrony środowiska,
- trudności w osiągnięciu stałej poprawy środowiskowych efektów działalności,
- brak lub niewystarczające zasoby ludzkie i materialne,
- brak lub nieodpowiednie zaangażowanie personelu,
- opór ze strony pracowników,
- trudności w angażowaniu i motywowaniu personelu lub w podejmowaniu zobowiązań.

Ponadto w ramach EMAS mogą się pojawić **dotatkowe trudności**, między innymi (Matuszak-Flejszman, 2019; Szyszka i Matuszak-Flejszman, 2014):

- nieskutecznie przeprowadzony przegląd środowiskowy,
- brak możliwości spełnienia wymagań prawnych w zakresie ochrony środowiska w sposób ciągły,
- zbyt dużo dokumentów administracyjnych związanych z rejestracją w programie EMAS,
- trudności w opracowaniu deklaracji środowiskowej,
- brak możliwości porównania efektów z krajowymi, regionalnymi i branżowymi poziomami odniesienia,
- brak możliwości uzyskania ulg w podatkach czy zmniejszenia stawek ubezpieczeniowych,
- brak zauważalnych korzyści/udogodnień przy pozyskiwaniu funduszy na realizację inwestycji prośrodowiskowych,
- brak preferencji przy uzyskiwaniu dotacji, subwencji, dofinansowania,
- brak jakichkolwiek profitów ze strony państwa i administracji ds. ochrony środowiska dla przedsiębiorstw, które wdrożyły EMAS,
- brak systemu zachęt, by organizacje i instytucje wdrażały EMAS.

Pomimo że w Polsce oferuje się częściowe profity lub zachęty dla przedsiębiorstw wdrażających EMAS, przedstawiciele badanych organizacji wskazali, że ciągle są one niewystarczające.

5.2. System zarządzania środowiskowego zgodny z normą ISO 14001

5.2.1. Wymagania normy ISO 14001

W normie ISO 14001 zawarte są wymagania i wytyczne dotyczące systemu zarządzania środowiskowego, łącznie z wymaganiami podlegającymi obiektywnemu audytowi dla celów certyfikacji lub deklaracji własnej, które kierownictwo organizacji może wykorzystać, aby poprawiać środowiskowe efekty swojej działalności. Została ona opracowana w sposób umożliwiający zastosowanie jej przez każdą organizację, niezależnie od jej rodzaju, wielkości i charakteru działalności. Ma ona także zastosowanie do tych aspektów środowiskowych działań, wyrobów i usług, które znajdują się pod nadzorem organizacji lub na które organizacja może mieć wpływ, biorąc pod uwagę perspektywę cyklu życia. Należy podkreślić, że w normie ISO 14001 nie ustalono bezwzględnych wymagań co do osiągnięcia efektów środowiskowych wynikających z działalności organizacji. Określono jednak wymagania dotyczące systemu zarządzania środowiskowego, które kierownictwo organizacji może wykorzystać, aby poprawiać środowiskowe efekty swojej działalności. W rezultacie wdrożenia wymagań zawartych w normie ISO 14001 kierownictwo organizacji może osiągnąć zamierzone wyniki systemu zarządzania środowiskowego, które mają wartość dla środowiska, organizacji i jej stron zainteresowanych.

W ramach systemu zarządzania środowiskowego opartego na wymaganiach normy ISO 14001 oczekuje się podjęcia zobowiązania wyrażonego w polityce środowiskowej, że kierownictwo organizacji będzie poprawiało efekty środowiskowe wynikające z działalności organizacji, wypełniało zobowiązania dotyczące zgodności oraz osiągało cele środowiskowe. Jednakże wdrożenie wymagań normy ISO 14001 nie będzie gwarantować optymalnych wyników środowiskowych, ponieważ zastosowanie tych wymagań może być różne w różnych organizacjach w zależności od kontekstu organizacji. Dwie organizacje prowadzące podobną działalność mogą się różnić zobowiązaniami dotyczącymi zgodności, zobowiązaniami w polityce środowiskowej, technologiami środowiskowymi i celami dotyczącymi efektów działalności środowiskowej (PN-EN ISO 14001, 2016). Mimo to obie mogą spełniać wymagania normy ISO 14001.

Norma ISO 14001 ma zastosowanie dla każdej organizacji, która zamierza ustanowić, wdrożyć, utrzymywać i doskonalić system zarządzania środowiskowego, realizować ustanowioną przez siebie politykę środowiskową oraz wykazać zgodność funkcjonującego SZŚ z wymaganiami normy ISO 14001 innym

zainteresowanym stronom. Zatem norma ISO 14001 może być stosowana do celów wewnętrznych – zapewnienia kierownictwa organizacji o minimalizowaniu negatywnego wpływu na środowisko – oraz celów zewnętrznych – zapewnienia zainteresowanych stron o proekologicznym działaniu organizacji. W kontekście zewnętrznym norma ISO 14001 może być wykorzystana do potwierdzenia tego, co kierownictwo organizacji wyraża w swojej polityce środowiskowej i działaniach środowiskowych. Odnosi się to do oceny zgodności dostawcy z określonymi wymaganiami (np. przez klienta organizacji) oraz do certyfikacji przez niezależną jednostkę certyfikującą.

System zarządzania środowiskowego jest oparty na koncepcji Planuj–Wykonaj–Sprawdź–Działaj (PWSD). Na etapie planowania należy ustalić cele środowiskowe oraz zidentyfikować procesy niezbędne do osiągnięcia wyników zgodnych z założeniami zawartymi w polityce środowiskowej. Etap wykonania obejmuje wdrożenie tych procesów zgodnie z planem. Na etapie sprawdzania należy monitorować i mierzyć procesy w odniesieniu do polityki środowiskowej, w tym do zobowiązań w niej zawartych, celów środowiskowych i kryteriów operacyjnych, i informować najwyższe kierownictwo oraz inne zainteresowane strony o wynikach. Faza działania polega na podejmowaniu działań w celu ciągłego doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego i osiągania środowiskowych efektów działalności.

Norma ISO 14001 jest przeznaczona do stosowania przez kierownictwo organizacji zamierzające zarządzać swoimi obowiązkami dotyczącymi środowiska w sposób systemowy, który wspiera środowiskowy filar zrównoważonego rozwoju. Wyszczególniono w niej zasadnicze elementy, na które kierownictwo organizacji powinno zwrócić uwagę, wdrażając, utrzymując oraz doskonaląc swój system zarządzania środowiskowego w celu osiągnięcia środowiskowych efektów wynikających z jej działalności. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć (Matuszak-Flejszman, 2015):

- **ochronę środowiska**, w tym zapobieganie zanieczyszczeniom oraz inne specyficzne zobowiązania istotne dla kontekstu organizacji,
- **zobowiązanie do spełnienia wymogów dotyczących zgodności** (przepisy, kodeksy postępowania, zarządzenia wewnętrzne, umowy, inne zobowiązania wewnętrzne i zewnętrzne) związanych z aspektami środowiskowymi występującymi w organizacji,
- **zobowiązanie do ciągłego doskonalenia** systemu zarządzania środowiskowego w celu poprawy środowiskowych efektów działalności organizacji.

Ciągłe doskonalenie systemu zarządzania środowiskowego może być osiągnięte poprzez (PN-EN ISO 14004, 2016):

- osiągnięcie celów środowiskowych wyrażonych za pomocą wskaźników wykorzystywanych do oceny efektów działalności środowiskowej,

- wyznaczanie nowych ambitnych celów środowiskowych,
- ogólne poprawianie systemu zarządzania środowiskowego lub jego elementów poprzez eliminowanie problemów i niezgodności środowiskowych, identyfikowanie przyczyn niezgodności oraz podejmowanie odpowiednich działań korygujących i zapobiegawczych,
- wprowadzanie innowacji mających na celu usprawnianie działań w kierunku osiągnięcia środowiskowych efektów działalności.

W organizacjach, w których funkcjonuje system zarządzania środowiskowego, w celu zapewnienia spełnienia wymagania dotyczącego ciągłego doskonalenia należy identyfikować obszary, w których dana organizacja może osiągać poprawę w różnych obszarach (więcej na ten temat pisze Matuszak-Flejszman (2010)).

Proces związany z wdrożeniem systemu zarządzania środowiskowego w organizacji można podzielić na następujące działania:

- podjęcie decyzji kierownictwa o wdrożeniu SZŚ,
- określenie celów w ramach wdrażania SZŚ,
- powołanie zespołu do spraw SZŚ,
- przeszkolenie członków zespołu do spraw SZŚ w ramach wymagań dotyczących SZŚ,
- przeprowadzenie diagnozy mającej na celu zweryfikowanie, w jakim zakresie obecnie realizowane działania spełniają wymagania SZŚ,
- przygotowanie planu projektu z uwzględnieniem poszczególnych elementów wymaganych przez normę ISO 14001 oraz określenie kamieni milowych,
- pozyskanie zasobów na wdrożenie SZŚ,
- zaangażowanie pracowników we wdrażanie SZŚ,
- monitorowanie postępów realizacji projektu,
- zakomunikowanie postępów i ocena zgodności z wymaganiami.

Po wdrożeniu projektu dotyczącego implementacji systemu zarządzania środowiskowego w organizacji kierownictwo może zwrócić się do jednostki certyfikującej o jego obiektywną ocenę w celu uzyskania wiarygodnego certyfikatu.

5.2.2. Planowanie systemu zarządzania środowiskowego

Planowanie działań związanych z wdrażaniem SZŚ obejmuje:

- podjęcie przez najwyższe kierownictwo decyzji dotyczącej przystąpienia do wdrażania systemu zarządzania środowiskowego i zobowiązanie do przywództwa,
- przeprowadzenie wstępnego przeglądu środowiskowego w organizacji (zalecane, ale niewymagane w normie ISO 14001, wymagane w rozporządzeniu EMAS),

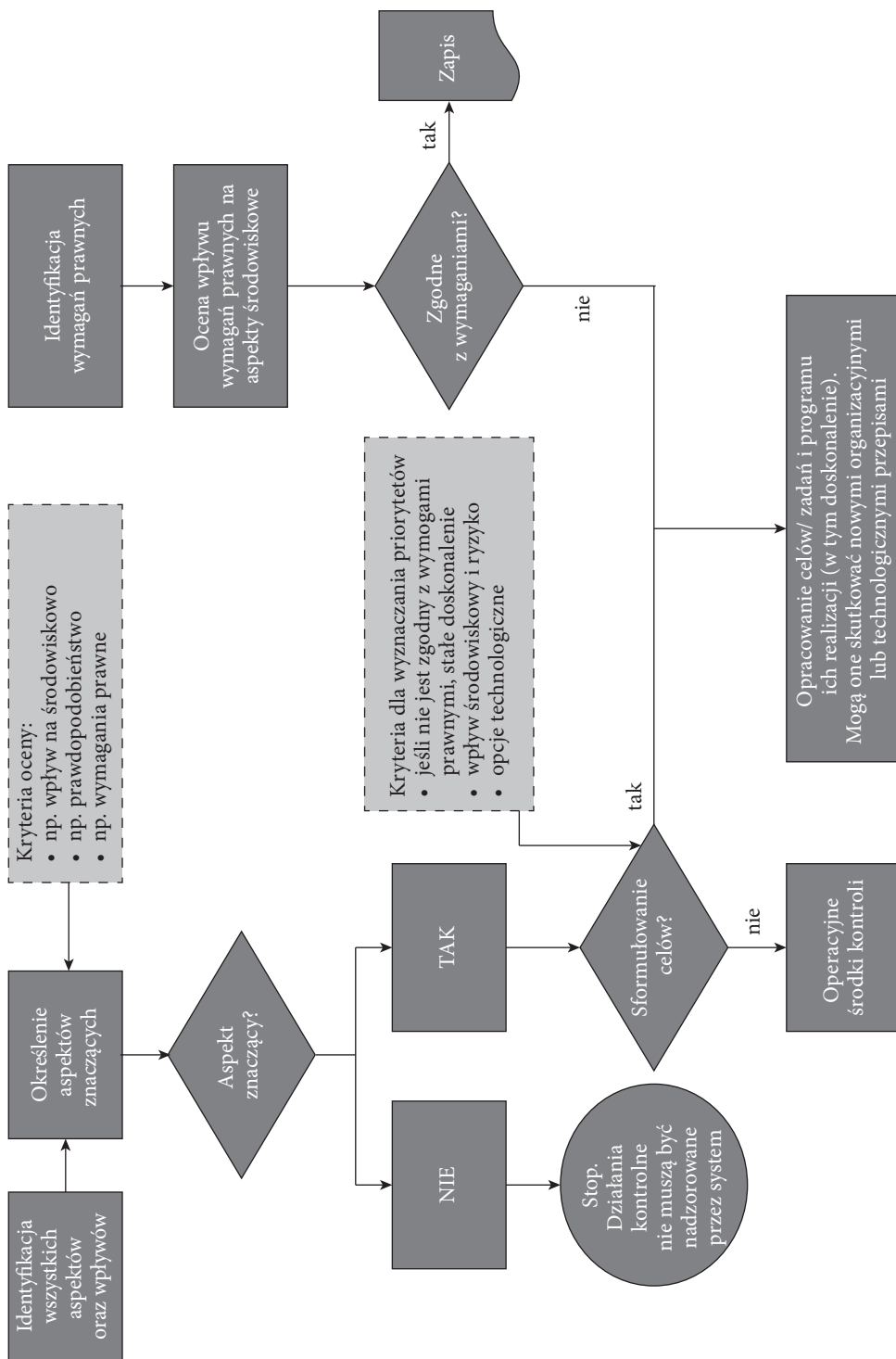
- poddawać planowane sposoby reagowania okresowym testom;
- poddawać okresowym przeglądom i korygować procesy oraz planowane sposoby reagowania, w szczególności po zaistnieniu sytuacji awaryjnej lub przeprowadzeniu testów;
- przekazywać właściwym stronom zainteresowanym, w tym osobom pracującym pod nadzorem organizacji, istotne informacje związane z gotowością i reagowaniem na sytuacje awaryjne i jeśli jest to odpowiednie, prowadzić dla nich szkolenia w tym zakresie.

Przykładowe plany postępowania mogą obejmować przygotowanie na takie zdarzenia, jak: awarie kluczowych maszyn i urządzeń ochrony środowiska (system zasilania energetycznego, system dostawy wody, oczyszczalnia ścieków, elektrofiltry, odpylacze, instalacja odsiarczania spalin, instalacja oczyszczania powietrza z LZO), przedostanie się nieoczyszczonych ścieków do rzeki, pożar, wybuch, wycieki chemikaliów, paliw oraz skażenia niebezpiecznymi środkami toksycznymi, zdarzenia radiacyjne i skażenia pierwiastkami radioaktywnymi.

6.3. Planowanie i podejmowanie działań w zakresie aspektów środowiskowych

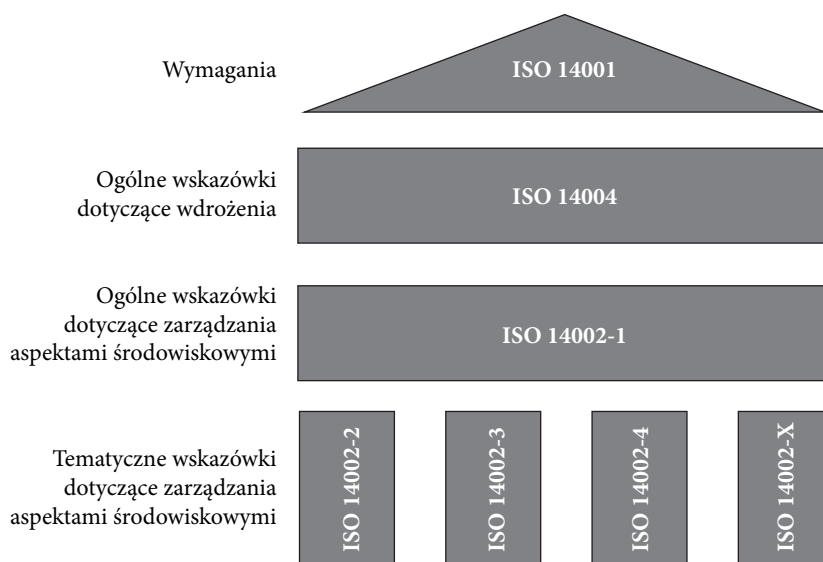
Po zidentyfikowaniu aspektów należy wybrać te istotne i poddać je kontroli poprzez solidny system zarządzania środowiskowego i kompleksowy plan doskonalenia. W związku z tym konieczne będzie podjęcie decyzji, co należy zrobić, aby zminimalizować negatywny wpływ, w jaki sposób zostanie on osiągnięty, jakie zasoby będą potrzebne, aby to osiągnąć, kto będzie odpowiedzialny, jaki jest wymagany harmonogram osiągnięcia poprawy oraz jak organizacja będzie monitorować status działań oraz ich skuteczność (rysunek 6.6).

Zgodnie z zapisami normy PN-EN ISO 14001 należy zaplanować działania odnoszące się do jej znaczących aspektów środowiskowych, zobowiązań dotyczących zgodności oraz czynników ryzyka i szans. Planując działania, organizacja powinna uwzględnić swoje możliwości technologiczne, wymagania finansowe, operacyjne i biznesowe. W zakresie zarządzania aspektami środowiskowymi i planowania działań w odniesieniu do aspektów środowiskowych pomocna może być seria norm PN-EN ISO 14002 uwzględniająca wytyczne, wskazówki i przykłady związane z poszczególnymi obszarami tematycznymi aspektów środowiskowych i warunków środowiskowych (rysunek 6.7).

Rysunek 6.6. Działania w zakresie aspektów środowiskowych

Źródło: na podstawie (PN-EN ISO 14001, 2015).

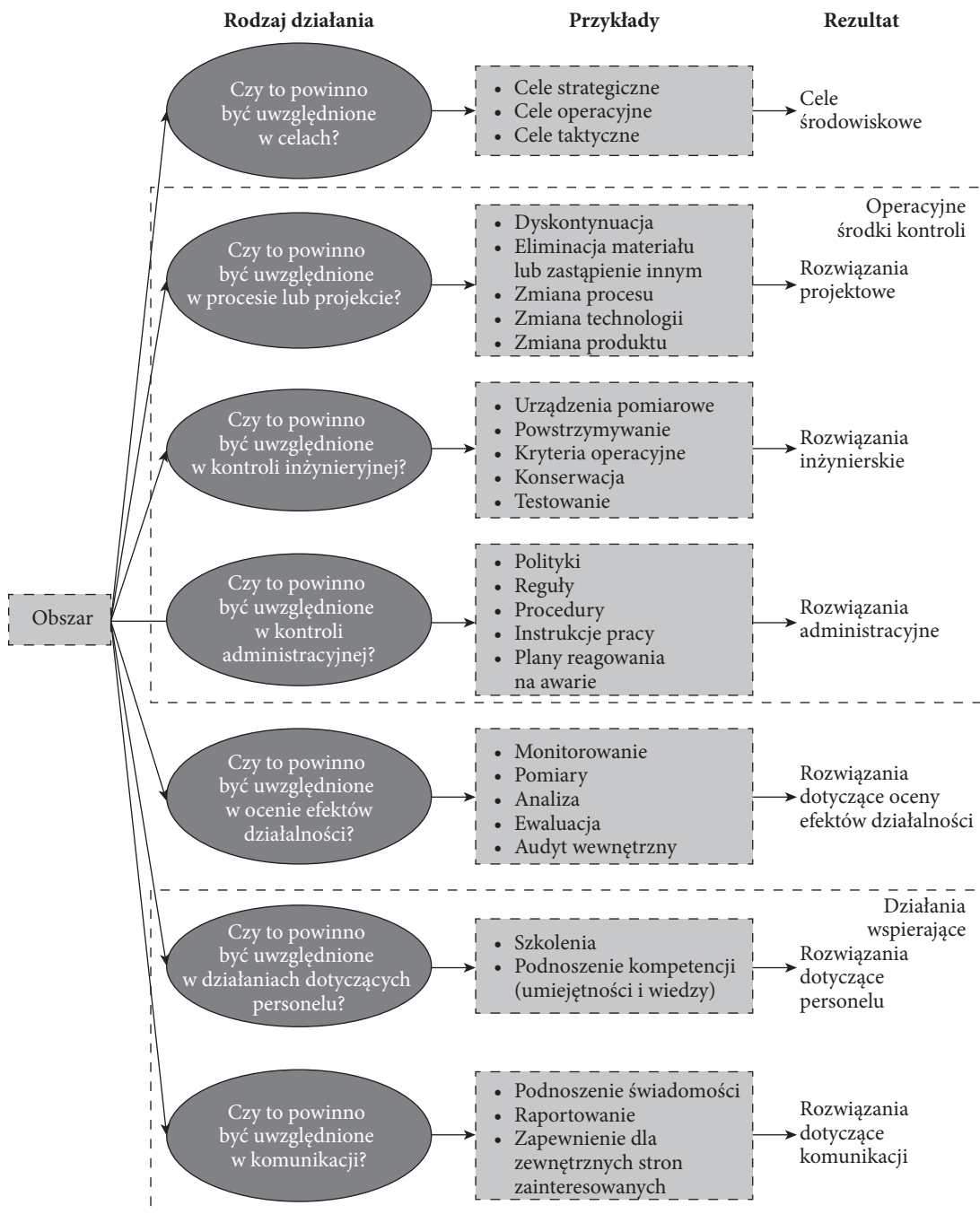
Rysunek 6.7. Seria norm PN-EN ISO 14002 oraz ich relacja z PN-EN ISO 14001 i PN-EN ISO 14004

Źródło: (PN-EN ISO 14002-1, 2021).

Rodzaje działania mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko mogą obejmować szerokie spektrum i mogą być stosowane samodzielnie lub w połączeniu. Obejmują one (PN-EN ISO 14002-1, 2021):

- wyznaczanie celów środowiskowych na poziomie strategicznym lub operacyjnym;
- ustanawianie kontroli operacyjnej, w tym zmian procesowych lub projektowych oraz kontroli inżynierskich i administracyjnych,
- wdrożenie monitorowania i pomiarów w celu oceny skuteczności i warunków środowiskowych lub sprawdzenia na poziomie systemu lub procesu, czy pożądane wyniki są osiągnięte;
- podnoszenie umiejętności lub wiedzy osób, których praca może mieć wpływ na dany obszar tematyczny dotyczący środowiska;
- komunikację w celu podniesienia świadomości lub zapewnienia zainteresowanych stron (rysunek 6.8).

Operacyjne środki kontroli mogą obejmować różnorodne działania, procedury, procesy, strategie, technologie lub wdrażanie urządzeń wdrożone w celu osiągnięcia pożądanego rezultatu, na przykład osiągnięcia celu środowiskowego, spełnienia obowiązku zgodności z wymaganiami lub zmniejszenia wielkości negatywnego wpływu na środowisko. Operacyjne środki kontroli mogą być związane z (PN-EN ISO 14002-1, 2021):

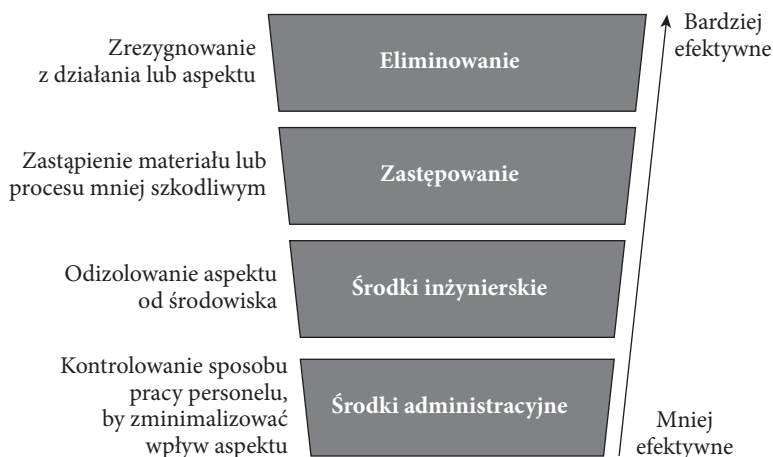
Rysunek 6.8. Drzewo decyzyjne – planowanie działań w zakresie aspektów środowiskowych

Źródło: (PN-EN ISO 14002-1, 2021).

- wdrażaniem zmian w projektach produktów i usług, w tym ekoprojektowanie,
- wdrażaniem kontroli inżynierskich lub technologicznych,
- wdrażaniem kontroli administracyjnych.

Operacyjne środki kontroli mogą być wdrażane na poszczególnych etapach cyklu życia produktu, takich jak: projektowanie – dostawcy – transport – produkcja – użytkowanie – utylizacja. W celu włączenia zasad dotyczących ekoprojektowania do procesu wyboru operacyjnych środków kontroli warto skorzystać z norm narzędziowych określających wytyczne do wdrażania ekoprojektowania (PN-EN ISO 14006, 2020) czy też zasady, wymagania i wytyczne dotyczące projektowania uwzględniającego ochronę środowiska (*environmentally conscious design* – ECD) (PN-EN IEC 62430, 2020). Środki kontroli mogą być wdrażane pojedynczo lub w połączeniu, ważne jest, by przy podejmowaniu decyzji uwzględniać hierarchię. Kontrole na najwyższych poziomach dotyczą ryzyka i możliwości u źródła, na przykład poprzez eliminację produktów bądź operacji, które stanowią zagrożenie dla środowiska, lub zastępowanie niebezpiecznych materiałów materiałami mniej niebezpiecznymi. Kontrole inżynierskie mają na celu wdrożenie operacji i ogólnie obejmują użycie sprzętu lub technologii do kontrolowania sposobu wykonywania operacji, na przykład poprzez zwiększenie efektywności energetycznej i oszczędności zasobów wykorzystywanych w procesach lub stworzenie bariery dla interakcji między aspektem środowiskowym a środowiskiem.

Kontrole administracyjne z kolei obejmują plany, zasady, procedury, instrukcje i inspekcje, które można wykorzystać do kierowania sposobem pracy ludzi lub prowadzenia działalności w ramach określonych wymagań lub kryteriów (rysunek 6.9).

Rysunek 6.9. Hierarchia nadzoru operacyjnego

Źródło: (PN-EN ISO, 14002-1, 2021).

Odszetek określonych produktów lub materiałów odzyskanych za pośrednictwem sieci odzysku pojazdów wycofanych z eksploatacji (%)	% (wydobyty/wprowadzony na rynek produkt lub materiał)	uprawnione zakłady przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji	ilość określonych produktów lub materiałów odzyskanych za pośrednictwem sieci odbioru pojazdów wycofanych z eksploatacji podzielona przez całkowitą ilość materiałów pochodzących z przetwarzanych pojazdów wycofanych z eksploatacji	– odpady efektywne wykorzystanie materiałów	nawiązano współpracę i partnerstwa z lokalnymi/krajowymi organizacjami
Przyjęcie systemu zarządzania jakością	tak/nie	uprawnione zakłady przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji	w organizacji przetwarzającej pojazdy wycofane z eksploatacji wdrożono certyfikowany system zarządzania jakością	– odpady efektywne wykorzystanie materiałów	wdrożono certyfikowany system zarządzania jakością
Instalacja komercyjnej maszyny do usuwania zanieczyszczeń lub sprzętu o podobnych parametrach	tak/nie	uprawnione zakłady przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji	zainstalowano komercyjną maszynę do usuwania zanieczyszczeń lub sprzętu o podobnych parametrach	całkowita ilość odpadów wytworzona w ciągu roku	–
	tak/nie	uprawnione zakłady przetwarzania	przeprowadza się badania oparte na ocenie cyklu życia w celu określenia optymalnych dróg przetwarzania materiałów (demonтаж i recykling komponentów lub recykling po rozdrobnieniu) zgodnie z lokalnymi czynnikami	– efektywność energetyczna – efektywne wykorzystanie materiałów – woda – odpady – różnorodność biologiczna – emisje	–

Źródło: na podstawie sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora produkcji samochodów.

9.3. Monitorowanie i pomiary efektów działalności środowiskowej

Stosowanie poszczególnych wskaźników, jak i zakresu monitorowania, pomiarów i analizy zależy w dużej mierze od oczekiwań stron zainteresowanych (interesariuszy) (tabela 9.6).

Tabela 9.6. Przykładowe informacje wymagane przez zainteresowane strony

Zainteresowane strony	Częstotliwość	Informacje wymagane przez zainteresowane strony	Monitorowanie, pomiary i analiza działania
Zarządzanie strategiczne	corocznie	dotyczące stanu badań nad wymianą elementów opakowań produktów ze względu na pojawiające się regulacje i globalne cele zrównoważonego rozwoju	analiza pozycji konkurencji, koszty aktualnie dostępnych opcji, wpływ opcji na systemy zbywania segmentów rynku
Zarządzanie operacyjne	w czasie rzeczywistym, codziennie	dotyczące zgodności z ustawowymi wartościami granicznymi	– instalacja sprzętu w odpowiednich obiektach i wprowadzenie wykresów procesów do monitorowania i pomiarów związanych z nimi – analiza danych w określonych odstępach czasu i podjęcie odpowiednich działań
Zewnętrzne zainteresowane strony	w razie wypadku	dotyczące wpływu na środowisko, naruszenia ustawowych wartości granicznych i związanych z nimi spraw	współpraca z lokalną agencją ochrony środowiska, by uzyskać dane o stanie środowiska i wpływie odpowiedniej organizacji

Źródło: (PN-EN ISO 14002-1, 2021).

Zastosowanie kluczowych wskaźników efektywności (KPI) może dostarczyć przydatnych informacji do podejmowania decyzji lub raportowania. KPI mogą być stosowane na różnych poziomach organizacji (na przykład zakład, system, proces, obiekt) i odnosić się do różnych okresów raportowania (na przykład w czasie rzeczywistym, kwartalnie, rocznie). Organizacja może zastosować KPI, aby porównać swoje wyniki z wartością bazową, zidentyfikować trendy, porównać wyniki wewnętrznie lub z wynikami innych organizacji oraz ocenić osiągnięcie celów środowiskowych i wypełnienie zobowiązań dotyczących zgodności. KPI powinny być zaprojektowane tak, aby możliwe było porównanie w czasie.

Rozwój sprawozdawczości w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (Dyrektywa CSRD) dowodzi, że sukces finansowy organizacji zależy w dużej

mierze od utrzymywania pozytywnych relacji z otoczeniem (Fijałkowska i Sobczyk, 2012; Dyląg i Puchalska, 2014). Wskaźniki zawarte w rozporządzeniu EMAS mogą być używane przez organizacje dzielące się informacjami na temat kwestii środowiskowych. Stosowanie EMAS jest oczywiście jedną z wielu metod raportowania środowiskowego. Najważniejsze z nich omówiono w tabeli 9.7.

Tabela 9.7. Wybrane metody raportowania środowiskowego oraz kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

Nazwa standardu	Logo	Opis
CDP		<p>Carbon Disclosure Project</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupia się na emisji gazów cieplarnianych, a także prowadzi strategię biznesowe mające na celu złagodzenie zmiany klimatu i promowanie bezpieczeństwa wodnego - posiada największe na świecie repozytorium danych dotyczących gazów cieplarnianych i zużycia energii - organizacje są oceniane na podstawie czterech kryteriów: ujawnienie, świadomość, zarządzanie i przywództwo <p>https://www.cdp.net/en</p>
Dow Jones Sustainability Indexes		<ul style="list-style-type: none"> - skupia się na kryteriach branżowych uznawanych za istotne dla inwestorów, w tym wskaźnikach ekonomicznych, społecznych i środowiskowych - członkowie DJSI reprezentują najlepsze 10% z 2500 największych w organizacji w indeksie S&P Global Broad Market Index - organizacje otrzymują łączny wynik od 0 do 100 punktów w skali zrównoważonego rozwoju, w indeksie uwzględnia się 10% z najlepszymi wynikami <p>https://www.spglobal.com/spdji/en</p>
GRI		<p>Global Reporting Initiative</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupia się na społecznej odpowiedzialności w biznesie z równym naciskiem na czynniki środowiskowe - wśród wskaźników środowiskowych są raportowane: surowce i minerały; woda; bioróżnorodność; emisje, ścieki i odpady; zgodność z regulacjami oraz aspekt ogólny (łączne wydatki i inwestycje przeznaczone na ochronę środowiska według typu) - zostało ogłoszone jako oficjalny standard raportowania w ramach UN Global Compact, co czyni go domyślnym systemem dla ponad 5800 związanych z nim spółek - jest to jedna z najstarszych i najczęściej stosowanych metodologii raportowania na świecie <p>https://www.globalreporting.org</p>

Nazwa standardu	Logo	Opis
GRESB		<p>Global Real Estate Sustainability Benchmark</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupia się na wynikach środowiskowych, społecznych i zarządczych wyłącznie w globalnym sektorze nieruchomości komercyjnych - obejmuje ujawnienia informacji na poziomie aktywów i jednostki - prywatni i publiczni inwestorzy postrzegają coroczne badanie GRESB jako barometr wyników zrównoważonego rozwoju w branży nieruchomości komercyjnych - największą wagę przy ocenie przypisuje się wydajności i komponentom rozwojowym <p>https://www.gresb.com/nl-en</p>
SASB		<p>Sustainability Accounting Standard Board</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma na celu dostosowanie organizacji i inwestorów do finansowych skutków ESG - oferuje standardy ujawnienia informacji dla ponad 75 branż, aby zapewnić, że ujawnione informacje mają największe znaczenie dla wyników finansowych branży organizacji - każda korporacja może wykorzystać SASB do kierowania ujawnianiem jej informacji <p>https://www.sasb.org</p>
TCFD		<p>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest to Grupa Zadaniowa ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem - dostarcza inwestorom informacji o tym, co robią organizacje, aby złagodzić ryzyko związane ze zmianą klimatu, a także zapewnia przejrzystość sposobu, w jaki są one zarządzane - rekomendacje, opublikowane w 2017 roku, są zorganizowane wokół czterech obszarów tematycznych: nadzór korporacyjny, strategia, zarządzanie ryzykiem oraz wskaźniki i cele - według TCFD ujawnienie powinno być konkretne i kompletne, zrozumiałe, weryfikowalne i obiektywne, porównywalne z organizacjami z branży oraz spójne w czasie i przekazywane na czas <p>https://www.fsb-tcf.org</p>

cd. tabeli 9.7

Nazwa standardu	Logo	Opis
UN Global Compact		<ul style="list-style-type: none"> - pakt Organizacji Narodów Zjednoczonych, którego celem jest zachęcanie przedsiębiorstw i organizacji na całym świecie do przyjmowania zrównoważonej i odpowiedzialnej społecznie polityki oraz do składania sprawozdań z ich wdrażania - jest to największa na świecie inicjatywa skupiająca zrównoważony biznes - inicjatywa UN Global Compact opiera się na dziesięciu zasadach z zakresu praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska i zapobieganiu korupcji <p>https://ungc.org.pl</p>
OECD Guidelines for Multinational Enterprises		<ul style="list-style-type: none"> - jest to zbiór rekomendacji/wytycznych, które są skierowane do przedsiębiorstw międzynarodowych prowadzących działalność lub mających siedzibę w krajach stosujących się do wytycznych OECD - wytyczne zapewniają dobrowolne zasady i standardy odpowiedzialnego biznesu, w różnych obszarach, w tym zatrudnienia i stosunków przemysłowych, praw człowieka oraz środowiska - są jedynym wielostronnie zatwierdzonym kodeksem, który rządy zobowiązały się promować <p>http://mneguidelines.oecd.org</p>
ESG		<ul style="list-style-type: none"> - jest to skrót oznaczający czynniki stanowiące podstawę do tworzenia ratingów i ocen pozafinansowych przedsiębiorstw, państw i innych organizacji - nazwa składa się z trzech elementów E – środowisko (<i>environmental</i>), S – społeczna odpowiedzialność (<i>social responsibility</i>), G – ład korporacyjny (<i>corporate governance</i>) - idea ESG zakłada, że przedsiębiorstwo nie powinno się troszczyć wyłącznie o swój interes ekonomiczny – biznes powinien przynosić szeroko pojęte korzyści wszystkim interesariuszom, społecznościom lokalnym i środowisku <p>https://www.spglobal.com/esg/topics/esg-regulation-standards</p>